

PREDIKAN 3 Söndagen i påsktiden 2018

Hes. 34:11-16, 1 Petrus 2:22-25, Joh. 10:1-10

Den gode herden

Har du sett en herde någon gång? Jag har det inte, men jag har sett många får under alla mina år på Öland.

Att Herren är vår herde i Davidpsalmen 23 eller hos en profet som Hesekiel var säkert inte så svårt att förstå för den tidens människor. David hade ju själv varit en herdepojke innan Samuel valde ut honom till kung i Israel, och herdar och fårahjordar fanns överallt i landet. Det gör det fortfarande, så vill du uppleva en tidsresa och se herdar med sin får som ser likadana ut fortfarande, ska du resa till Israel. Där för herden sina får i vall, han leder dem på gröna ängar och till vattenbäckarna. Där bär han fortfarande sin herdestav med en klump i ena ändan, som han kan använda för att försvara sig och fåren mot rovdjur. Eller så har han en en krökt stav som påminner om biskopsstaven, kräklän, där kroken är till för att fånga upp eller haka fast ett får som har sprungit bort eller förirrat sig över kanten på ett stup och fastnat längre ner. Och till utrustningen hör också slungan; där han kan lägga i en sten och pricksäkert slänga iväg mot Fienden.

Bilden av Gud eller Jesus om vår herde är alltså ingen idyllisk bild av en finlemmad herde, som vi kan se på vissa fromma tavlor, där fåren smyger sig tätt intill en skönlockig ung man.

Det är en bild av en hårt arbetande herde, som måste vara på sin vakt mot faror hela tiden; dag och natt ha omsorg om sina får.

Det är ingen slump att det är några herdar som för första budet om Jesu födelse på Betlehems ängar, i den kalla judiska vårnatten.

Det är bara dom som är vakna vid sin lägereld. De sitter antingen ute på fria fältet med sin fårahjord eller vid grinden till en enkel fårålla. De vaktar sina får, därför att de måste. Utan herden är fåren prisgivna, oskyddade och utsatta. Och många fåregare idag skulle nog önska sig en herde som kunde skydda djuren från vargattackerna som blir vanligare och vanligare. Kanske ett nytt yrke på framtidslistan? Jag tror att när Jesus vandrade omkring i landet så såg många människor i honom den gode herde som profeterna talade om, en herde som också bar drag av herdekungen David, med en viktig och stor skillnad. David förde sina får ut i fält, inte bara för att leda dem till gröna ängar och saftigt bete, utan för att kriga och döda. På Guds uppdrag och befallning. Något sådant tror jag aldrig Gud befallt. Profeten Hesekiel talar ju idag inte om en Herde som krigar, utan just om en sådan herde som vi kan känna igen i Jesus.

Han letade efter de förlorade och vilsegångna. Han hade en särskild kärlek och omsorg om de utstötta och föraktade; de som var utpekade och dömda. Han umgicks med dem och förlät dem deras synder, så att den tidens moralväktare och ordningsmän och kvinnor blev djupt upprörda.

Han förband de skadade; de som livet gjort illa och som skadat sig själva på olika sätt. Att vi som kyrka och församling har ett särskilt ansvar och uppdrag att ta hand om människor som livet farit hårt fram med har vi naturligtvis fått från Jesus själv, den gode herden. Människor i fattigdom och nöd, här hemma och utomlands, människor med missbruksproblem.

Flyktingar och migranter. Och för den delen min egen granne eller släkting, vän eller bekant, som behöver ha hjälp, ett handtag i livet, ett stöd när livet blir svårt.

Och så ser den gode herden också till både de sjuka och de starka och välmående. Jesus botade många sjuka, det vet vi, men vi glömmer lätt bort att han inte bara var till för dem som har det svårt utan lika mycket för dem som har det lätt. Om tro på Gud bara är en snuttefilt för sjuka och svaga människor, borde vi ju förvänta oss att alla församlingar vore fulla av dem. Men så är det ju inte. Alla slags människor behöver tro och tillit, alla behöver en herde; inte bara de svaga och rädda. Bilden av de fåren för ju annars lätt till tanken att om Jesus är herden och vi är fåren så klarar sig ju inte fåren utan herde. Vi måste ha en stor stark ledare som vi kan se upp till, och den rollen åtar sig ju gärna mänskliga ledargestalter med ambitioner. Sådana herdar som gärna tar genvägar till makten och framförallt är intresserade av sig själva och sin egen makt och ära.

Det är just sådana ledare Jesus tänker på när han säger att de t finns sådana som tar sig in till fåren i fållan inte genom grinden utan klättrar in någon annanstans. De är inte goda herdar; för vore de goda herdar skulle de gå in genom grinden, där vakten känner igen dem och släpper in dem. Sådana herdar som fåren känner igen och som känner sina får vid namn.

Därför kallar sig Jesus först för grinden in till fåren, innan han övergår till de kända orden; Jag är den gode herden...

Han påstår nu att alla som har kommit före honom har varit tjuvar och rövare.

Han kan inte gärna mena alla profeter och ledare som har funnits i Israel, eller kanske i hela världen, utan jag tror att

han pekar ut dem som han har runt omkring sig hela tiden; präster, skriftlärdar och fariseer, den tidens religiösa ledare. De som kritiserade honom för att han umgicks med fel sorts folk, att han förlät synder till höger och vänster och för att han botade folk på vilodagen. Alltså precis just det som vi nyss hörde profeten säga, att den gode herden, Gud själv, gör och alltid kommer att göra. Bota, trösta, förmana, älska och förlåta.

Han ser i dessa ledare tjuvar och rövare, eller för att använda hans egna ord; ledare som lägger tunga bördor på människor, men inte lyfter ett finger för att lätta på dem. Ledare som sätter principer och regler före människor, ledare som helt enkelt inte älskar sina medmänniskor utan mest sig själv och sin egen präktighet och duktighet. Där andra människors fel höjer deras egen status, eftersom de är så mycket bättre själva. Den mentaliteten kan finnas överallt, i alla sammanhang, utan att ha några religiösa förtecken. Det kan vi se inte minst i vår tids näthat, i alla personangrepp och alla hårda omdömen om människor, utan ett spår av självkritik. Men++ nu ställer sig Jesus i vägen och säger att om du vill vara en god ledare, en god herde, eller för den delen en god medmänniska, så måste du gå in till fåren, till medmänniskorna alltså, genom mig.

För om du går in genom mig då får du mitt sinnelag och mitt föredöme; jag som säger;

Kom till mig alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila. Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett milt och ödmjukt hjärta, ska skall ni finna vila för er själ. Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt.

Sådan är vår gode herde. Han älskar sina får och vill deras väl.
Jag avslutar gärna med ett citat ur ett diktverk som är ett av de
mest kända och älskade musikverk vi har; Förklädd Gud med text av
Hjalmar Gullberg och musik av Lars-Erik Larsson:

*Vem är den gode herden som för sin flock i vall, och som med gräs
förser den och toner av kristall. Vem går på betesängar, i
sommardagens kvalm, och sover bland drängar, på jordisk halm.
Bjuder ett mänskoöga till stilla kärleksfest, oss kyliga och tröga, som
folk är mest, lägger som himmelsk läkning för djupa själasår, en
vän, fri från beräkning, sin hand i vår,
Synes en ljusglans sprida sig kring vår plågobädd, då sitter vid vår
sida, en gud, förklädd*